BIULETYN TURYSTYCZNY POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH

WYCHODZI DWA RAZY W MIESIĄCU.

PRZEDRUK DOZWOLONY I POŻĄDANY.

ROK I | WARSZAWA, 10 CZERWCA 1934 R. | Nr 3

Zjazd w Jaremczu w sprawie gospodarki turystycznej w Karpatach.

Jak już donosiliśmy w N-rze 1-ym naszego „Biuletynu", z inicjatywy Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji odbędzie się w dniach 8, 9 i 10 czerwca r. b. w Jaremczu Zjazd w sprawie rozwoju turystyki, uzdrowisk i letnisk w Karpatach. W Zjeździe wezmą udział przedstawiciele zainteresowanych ministerstw, odnośnych województw, dyrekcyj kolejowych i dyrekcyj lasów państwowych oraz szereg towarzystw i instytucyj, interesujących się temi zagadnieniami.

Na porządku dziennym znajdują się sprawy rozwoju uzdrowisk i letnisk na terenie Karpat, zagadnienia komunikacyjne, podział terenów gospodarki turystycznej w Karpatach, wytyczne budowy schronisk i ścieżek turystycznych, program inwestycyj turystycznych na okres najbliższych lat, obozy harcerskie, sprawy realizacji postulatów poprzedniej ankiety w sprawie rozwoju Zakopanego i Podhala oraz realizacji postulatów ankiety w sprawie rozwoju Karpat Wschodnich.

Obradom przewodniczyć będzie Naczelnik Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji — Stefan Podworski.

Konkurs na afisz propagandowy Gdyni.

Wydział Turystyki Ministerstwa Komunikacji ogłasza konkurs otwarty na projekt afisza propagandowego Gdyni, który ma być wydany w cyklu afiszów propagandowych Ministerstwa Komunikacji. Tematem afisza ma być Gdynia, jako port nadmorski, względnie Gdynia, jako kąpielisko nadmorskie. Treść rysunku jest dowolna, lecz zrozumiała dla najszerszych warstw, pozostająca w pamięci i pobudzająca chęć zobaczenia Gdyni.

Na afiszu winny być zamieszczone napisy: Polska, Poland, Polen, Pologne, Gdynia, które to wyrazy, zależnie od kompozycji, mogą być umieszczone obok siebie lub rozdzielone. Litery napisów mają być duże i czytelne zdala. Napisy mają być w układzie poziomym, a nie pionowym. Ilość kolorów maksymalnie 4, nie licząc w tem koloru papieru. Wielkość plakatu 70 × 100 cm.

W konkursie mogą wziąć udział obywatele polscy oraz Polacy bez względu na obywatelstwo.

Nagród wyznacza się trzy: I — 700 zł, II — 500 zł, III — 300 zł. Ministerstwo Komunikacji zastrzega sobie pozatem prawo zakupu dalszych prac dla celów reprodukcji. Natomiast pracom nagrodzonym za prawo reprodukcji specjalne honorarja płacone nie będą. Projekty nagrodzone lub zakupione stają się własnością Ministerstwa Komunikacji.

Prace konkursowe należy składać lub nadsyłać pocztą w tekach nie w rulonach, z napisem: „Praca konkursowa na plakat Gdyni" do Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji, Warszawa, ul. Nowy Świat 14.

W każdem opakowaniu może się znajdować tylko jeden projekt i jedna koperta zapieczętowana z nazwiskiem i adresem autora. Każdy projekt otrzyma numer porządkowy zgłoszenia. Numer ten będzie zarazem znakiem projektu; pozatem żadnych znaków ani godła nie należy umieszczać.

Termin nadsyłania prac upływa nieodwołalnie z dniem 11 sierpnia r. b.

Prace konkursowe nienagrodzone będą zwracane autorom do dnia 15 września 1934 r. Prace nieodebrane do tego terminu stają się własnością Ministerstwa Komunikacji. Członków sądu konkursowego wyznaczy Naczelnik Turystyki Ministerstwa Komunikacji.

Wydział Turystyki Ministerstwa Komunikacji zastrzega sobie prawo urządzenia wystawy ze wszystkich nadesłanych na konkurs prac.

Warunki konkursu można otrzymać codziennie w godzinach 12 — 14 w kancelarji Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji, Warszawa, ul. Nowy Świat 14.

BIAŁOWIEŻA

Jednym z najpiękniejszych terenów leśnych naszego państwa jest bezwątpienia puszcza Białowieska. Obszar jej dochodzi do 1200 km. kwadratowych. Jest to poważna pozostałość dawnych potężnych puszcz, zalegających niegdyś obszar całej Polski. Bory białowieskie są jednym z nielicznych już lasów, zachowanych w wielu swoich partjach w stanie pierwotnym i dających wskutek tego dosyć wierny obraz minionej przeszłości.

Z ogólnego obszaru puszczy wydzielono 46 km. kw. t. j. około 4% całej powierzchni i zamieniono na t. zw. „Park Narodowy". Park nie podlega zupełnie eksploatacji i jest zachowany w stanie pierwotnym. Jeżeli drzewo, rosnące w nim, padnie ze starości, to nikt go nie podnosi. Naturalne siły przyrody nie są niczem krępowane.

Drzewostan puszczy Białowieskiej nie jest jednolity. Wprawdzie przeważają drzewa iglaste, jednak i liściaste są w poważniejszej mierze reprezentowane. Góruje sosna, zajmująca blisko 52% całego terenu powierzchni leśnej, następnie idzie świerk z 16 procentami, olcha 14½ procentami, dąb z około 6-ciu, grab z przeszło 5-ciu, brzoza z 4-ma, jesion z 2-ma procentami. Pozatem rosną pewne ilości osiki, jodły i innych drzew liściastych.

Komunikacja.

Do niedawna komunikacja między stolicą kraju — Warszawą a puszczą Białowieską nie była zbyt dogodna. Obecnie bardzo się pod tym względem zmieniło na lepsze.

W nowym rozkładzie jazdy, ważnym od 15 maja b. r., przewidziano dogodniejszą komunikację Warszawy z Białowieżą, a mianowicie: przewidziano codzienne bezpośrednie wagony Warszawa — Białowieża 2 i 3 kl. skomunikowanemi pociągami, według rozkładu: Warszawa Wil. odj. 23.24 — Białowieża przyj. 5.40; zpowrotem Białowieża odj. 13.10— Warszawa Wil. przyj. 19.45. Prócz tego będą uruchamiane bezpośrednie wagony 2, 3 kl. Warszawa— Białowieża, w skomunikowanych pociągach według rozkładu: Warszawa Wil. odj. 10.44, wyłącznie w dnie przedświąteczne i soboty, — Białowieża przyj. 16.55; z powrotem Białowieża odj. 0.45, wyłącznie w dnie poświąteczne i poniedziałki, Warszawa Wil. przyjazd 6.47.

Niezależnie od tych pociągów mogą być uruchamiane na żądanie dla zorganizowanych dużych grup wycieczkowych, najmniej jednak dla 200 osób, specjalne białowieskie pociągi wycieczkowe bardzo przyśpieszone, jednak bez dopłaty za pośpiech, według rozkładu: Warszawa Gł. odj. 15.20 — Białowieża przyj. 20.25; z powrotem Białowieża odj. 18.35— Warszawa Gł. przyj. 23.30 z postojami tylko w Siedlcach, Czeremsze, Hajnówce.

Zwiedzanie Białowieży ułatwia ogromnie istnienie na terenie puszczy stosunkowo gęstej sieci kolejek leśnych. Na 1100 km. kolejek leśnych w Polsce, przypada na bory białowieskie aż 330 km. Rozpiętość toru wynosi 60 cm. Kolejka posiada własną linję telefoniczną o łącznej długości 145 km. Ruch utrzymywany jest przy pomocy 15 parowozów. Park wagonowy składa się ze 120 truków, 80 platform oraz 2 wagonów osobowych. Prócz tego kolejka posiada 3 drezyny motorowe, 9 ręcznych i 20 wózków roboczych, używanych przy naprawie toru i t. p.

Liczba budynków kolejowych wynosi 247, wtem 2 administracyjne, 57 przemysłowych, 38 mieszkalnych i 150 gospodarczych.

Ruch na kolejce obrazują następujące cyfry:

W roku 1933 przewiozły kolejki 164.000 m. sześc. drewna użytkowego, 221.000 mp. opału, 32.000 mp. papierówki i 400 wagonów innych towarów. Roczny budżet kolejki białowieskiej wyniósł 1.400.000 zł. W sumie tej zawarte są koszty eksploatacji, konserwowanie linij i remontu. Należy podkreślić, że kolejka posiada własne warsztaty reparacyjne, w których naprawia i buduje sprzęt kolejowy.

Dnia 21 maja r. b. odbyło się uroczyste otwarcie linji turystycznej kolejek wąskotorowych w puszczy Białowieskiej. Udostępniona została trasa wycieczkowa długości 84 km., którą pociąg przebiega w ciągu 5 godzin. Trasa przecina przepiękne okolice puszczy i umożliwia oglądanie ich z okien wagonu. Koszty przejazdu wynoszą 3 złote od osoby dorosłej.

Schronisko.

W Białowieży istnieje schronisko turystyczne, obliczone na 100 łóżek. Koszty pobytu w schronisku wynoszą od osoby na dobę zł. 1.50. Nocleg niekompletny (tylko łóżko z materacem i prześcieradłem)— 70 gr. Obsługa — 20 — 50 gr. Całodzienne utrzymanie kosztuje, w mieszczącym się w pobliżu schroniska, kasynie — zł. 4.00 od osoby dorosłej, zł. 3.00 — od młodzieży.

W sprawie noclegu dla większych partyj wycieczkowych należy zwracać się do Kierownika Parku Narodowego w Białowieży.

Wstęp do Parku Narodowego, znajdującego się niedaleko schroniska, kosztuje 50 gr. od osoby dorosłej. Młodzież ucząca płaci tylko 20 gr.

Zwierzyna.

Na terenie puszczy Białowieskiej znajduje się: 14 żubrów, 540 jeleni, 3.150 saren, 740 dzików, 2.500 zajęcy, 50 rysiów, 40 wilków, 420 lisów, 170 borsuków, 1.000 głuszców i 750 cietrzewi.

Przed wojną światową puszcza Białowieska była przedewszystkiem rezerwatem dla bardzo tam rozplenionej zwierzyny. Liczba żubrów dochodziła wówczas do 900 sztuk; pozatem po nieeksploatowanych zupełnie lasach błąkały się niezliczone stada wszelakiej zwierzyny. Lasy były terenem polowań carskich i podlegały specjalnej, bardzo surowej ochronie. Niestety opieka ta ograniczała się do ochrony fauny; trawa i podszycie były niszczone przez zwierzynę. W niektórych partjach puszczy ziemia, zorana kopytami zwierząt, zupełnie była pozbawiona zieleni.

W czasie wojny tereny puszczy okupowali Niemcy, którzy wycięli ogromne połacie lasów.

Rząd odrodzonej Polski otoczył prastarą puszczę szczególną opieką. Na miejsce wyciętych lasów zasadzono nowe. Opieka objęła nietylko zwierzynę,

ale i drzewostan. Odrosło dewastowane dawniej podszycie — rany zadane przez złą gospodarkę i zniszczenie wojenne zostały w dużej części uleczone.

Dla pracowników naukowych na terenie Parku Narodowego i puszczy urządzone zostało przez Instytut Badawczy Lasów Państwowych — Laboratorjum Biologiczne w Białowieży, w którem narazie czynna jest pracownia bakterjologiczno-łowiecka, obsługująca hodowlę żubrów i zwierzostan puszczy.

Ponadto istnieje w Białowieży (w pałacu) Muzeum, poświęcone głównie bogatej faunie puszczy. Wstęp do Muzeum kosztuje 50 gr. (młodzież płaci tylko 20 groszy).

Żubry.

Największą osobliwością Białowieży są żubry.

W chwili obecnej liczą na świecie około 70 żubrów czystej krwi w siedmiu większych hodowlach i kilkunastu mniejszych oraz około 60 sztuk mieszańców. Polska ma obecnie 14 sztuk żubrów krwi czystej (po 7 sztuk Białowieża i Pszczyna) oraz 10 sztuk mieszańców (7 Białowieża, 2 — Zoo Warszawa, 1 — Zoo Poznań). Administracja Lasów Państwowych zrealizowała myśl restytucji żubrów w Puszczy Białowieskiej, zakupując z końcem 1929 roku ze Szwecji 5 sztuk żubrów (1 żubra czystej krwi, 2 krowy czystej krwi i 2 żubro-bizonice). W ciągu 4½ lat hodowli przychówek wyniósł 10 sztuk (3 jałowice czystej krwi, 4 żubro-bizonice, 2 żubry czystej krwi i 1 żubro-bizon — ostatni przekazany został do Zoo Warszawa). W ten sposób **hodowla w Białowieży licząca 14 sztuk** jest obecnie drugą z rzędu co do liczebności na świecie (najliczniejsza — ks. Bedford w Anglji — 35 sztuk).

Żubry w Białowieży hodowane są w zwierzyńcu-rezerwacie, o obszarze 50 ha, pod opieką fachowego personelu łowieckiego i bezpośredniem kierownictwem sanitarno-hodowlanem, sprawowanem przez Instytut Badawczy Lasów Państwowych w osobie lekarza weterynarji, stale zamieszkałego w Białowieży i posiadającego do pomocy specjalnie zmontowaną pracownię bakterjologiczno-łowiecką.

Jako karmę otrzymują żubry siano, owies i buraki.

Ze względu na zwiększenie się stada projektowany jest rozdział jego i utworzenie nowego ośrodka hodowli w lasach państwowych w centrum kraju; w nowej hodowli umieszczone byłyby wszystkie żubro-bizonice (obecnie 6 krów i jałówek) i jeden żubr czystej krwi. W Białowieży pozostałyby tylko żubry krwi czystej w ilości 2 byczków i 5 krów i jałowic — jako materjał do przyszłego zażubrzenia Puszczy.

W roku ubiegłym odwiedziło Park Narodowy w Białowieży zgórą 20 tysięcy ludzi. Przypuszczać należy, że w roku bieżącym liczba ta ulegnie zwiększeniu.

Zjazd wojewódzkich referentów turystycznych.

Dnia 26 maja b. r. odbył się z inicjatywy Wydziału Turystyki, w sali konferencyjnej Ministerstwa Komunikacji Zjazd Wojewódzkich Referentów Turystycznych. Obecnych było 17 referentów wojewódzkich oraz przedstawiciele Wydziału Turystyki.

Obradom przewodniczył Naczelnik Wydziału Turystyki St. Podworski, który w zagajeniu podkreślił wielkie znaczenie zagadnień turystycznych, zazębiających się o problemy natury politycznej, społecznej, a zwłaszcza gospodarczej. Celem Zjazdu jest zorjentowanie się w stanie pogotowia turystycznego w terenie. Przez wysłuchanie sprawozdań poszczególnych referentów, zebrani będą mogli zapoznać się z tem, co zostało już zrobione w poszczególnych regjonach i co pozostaje jeszcze do zrobienia. Ponadto umożliwi się im zapoznanie z planami Wydziału Turystyki na przyszłość.

Następnie zabrał głos Radca St. Lenartowicz, który wygłosił referat p. t. **„Zadania i Obowiązki Referentów Wojewódzkich w dobie obecnej".** Po nakreśleniu krótkiej historji państwowej opieki nad turystyką w niepodległem Państwie Polskiem, referent zaznaczył, że podstawowym obowiązkiem referentów turystycznych jest popieranie towarzystw i organizacyj społecznych, zajmujących się turystyką. Dążyć należy do unifikacji zdolnych do życia towarzystw turystycznych. Szczególnego poparcia udzielić należy akcji zakładania i rozbudowy Związków Propagandy Turystycznej. Tereny poszczególnych województw muszą być odpowiednio przygotowane pod względem turystycznym.

Chodzi więc o popieranie akcji wyszkolenia przewodników, ochronę przyrody, zabytków, budownictwa, osobliwości lokalnych, zakładania nowych i popieranie istniejących muzeów, rozbudowę inwestycyj turystycznych. Fundusz Pracy postanowił takie inwestycje finansować, co znakomicie ułatwi sytuację. Pozatem należy uporządkować urządzenia turystyczne (tablice, drogowskazy, znaki orjentacyjne i t. p.), zająć się sprawą schronów dla turystów wodnych i taniego produkowania kajaków. Konieczne są również ulepszenia w komunikacji telefonicznej, telegraficznej i pocztowej, w uzdrowiskach i letniskach oraz opieka nad ruchem wycieczkowym, który nie wszędzie spotyka się z należytem zrozumieniem. W dziedzinie propagandy wydawniczej, należy organizować regjonalne wystawy krajoznawcze, fotograficzne i ogólno-turystyczne i z całą energją popierać pielęgnowanie swojszczyzny, tej największej atrakcji Polski. Takie są podstawowe zadania i obowiązki wojewódzkich referentów turystycznych.

Po obszernym i wyczerpującym referacie p. Radcy Lenartowicza, zabierali głos przedstawiciele poszczególnych województw, którzy mówili o rezultatach dotychczasowej pracy, planach na przyszłość i reformach, których wprowadzenie w życie ułatwiłoby rozbudowę ruchu turystycznego w naszym kraju, następnie ustalono program działalności i organizacji sezonu letniego w roku bieżącym.

Po obszernej dyskusji nad sprawozdaniami i zgłoszonemi wnioskami, Naczelnik Podworski zreasumował wyniki obrad Zjazdu, podkreślił najważniejsze ich momenty i zaznaczył, że potężny rozwój naszego ruchu turystycznego wymaga **zwiększe-**

nia starań nad udostępnieniem Polski dla turystyki nietylko krajowej, ale i zagranicznej. Najlepszą zaś propagandą turystyczną Polski będzie stworzenie takiego rodzaju warunków, **aby turysta czuł się w niej dobrze i wracał z podróży zadowolony.** Na tym apelu zakończone zostały obrady Zjazdu.

KALENDARZ TURYSTYCZNY.
od 10 do 25 czerwca.

Jedna z najważniejszych imprez sportowych tego okresu, t. j. Międzynarodowe Zawody Hippiczne w Warszawie (Park Łazienkowski) zakończą się 10 i 11 czerwca. W dziedzinie sportu bardzo ważną imprezą będą Światowe Mistrzostwa Szermiercze organizowane przez Polski Związek Szermierczy na polecenie Międzynarodowej Federacji Szermierczej, które odbędą się w Warszawie (Dolina Szwajcarska) od 20 do 29 czerwca.

Sezon wyścigów konnych trwa w dalszym ciągu w Warszawie, Lwowie i Katowicach. W Warszawie do najważniejszych biegów w tym okresie należeć będzie: 10 czerwca — bieg o nagr. im. Prezydenta Rzeczypospolitej oraz w dn. 17 czerwca — rozegranie biegu o nagrodę „Derby" i nagrodę Kawalerji Polskiej. We Lwowie i w Katowicach odbywać się będą wyścigi konne tylko w czwartki, niedziele i święta. Z ważniejszych biegów wymienić należy: bieg o nagrodę „Orląt", który odbedzie się 10 czerwca we Lwowie. Wreszcie w Wilnie 24 czerwca rozpocznie się sezon letnich wyścigów konnych.

Szczegółowe imprezy przedstawiają się jak następuje:

10 czerwca Jaremcze — zakończenie Zjazdu w sprawie gospodarki turystycznej w Karpatach.

10—11 Worochta, Żabie — Zjazd Lekarzy Higienistów.

10 czerwca — Lwów — Międzynarodowy „Grand Prix" automobilowy (wyścigi po ulicach Lwowa).

10 czerwca — Lwów — Wyścigi konne. Nagroda „Orląt".

10 czerwca — Warszawa — Wyścigi konne. Nagroda im. Prez. Rzeczypospolitej, oraz nagroda dóbr Krasne.

11—14 czerwca — Warszawa — Międzynarodowy Kongres Prawa Autorskiego

11—17 czerwca — Poznań — mistrzostwa Polski w lawn-tennisie.

16 czerwca — Gdynia — regaty żeglarskie dalekomorskie.

16 czerwca — Poznań — wioślarskie regaty międzyklubowe.

17 czerwca — Lwów — Wyścigi konne, nagroda hr. Siemieńskiego.

17 czerwca — Warszawa — mistrzostwa wioślarskie Warszawy.

17 czerwca — Katowice — Wyścigi konne, bieg o nagrodę im. Jana Grabowskiego.

17 czerwca — Warszawa — Wyścigi konne „Derby" i nagroda Kawalerji Polskiej.

17 czerwca — Warszawa — Wyścigi motocyklowe o srebrny kask Dynasów.

17 czerwca — Bydgoszcz — Wyścigi kolarskie do granicy niemieckiej.

20—29 czerwca — Warszawa — mistrzostwa Europy w szermierce (F. I. E.).

22—24 czerwca — Lwów — mecz tennisowy Wiedeń-Lwów.

23 czerwca — Żegiestów — wieczór Świętojański.

23 czerwca — Kraków, Warszawa, Poznań — uroczystość wianków.

23 czerwca — Południowa Polska — święto ludowe sobótek.

24 czerwca — Wszystkie województwa — kolarskie mistrzostwa wojewódzkie na szosie.

24 czerwca — Lwów — Wyścigi konne, nagroda im. Jana hr. Tarnowskiego.

24—25 czerwca — Łowicz — odpust i jarmark doroczny Św. Jana, stroje ludowe.

Wśród licznych odpustów wymienić należy te, które odbywają się w okolicach, gdzie noszone są jeszcze piękne stroje ludowe. I tak: 10 czerwca odbędą się rozmaite uroczystości w Żabiem na Huculszczyźnie. 12 czerwca w dniu św. Onufrego odbedzie się odpust w Kadzidle (stroje kurpiowskie). W dn. 13 czerwca, którego patronem jest popularny w Polsce św. Antoni odbędzie się cały szereg odpustów. Najoryginalniejszym z nich jest niewątpliwie ormiański odpust w Kutach, połączony ze zjazdem Ormian z Polski i Rumunji. Duże odpusty odbywają się w tym dniu w Radecznicy, największym miejscu odpustowem woj. lubelskiego i w Łagiewnikach pod Łodzią. Mniejsze w Dukli i Łosiaczu na Podolu, w pow. borszczowskim, 19-go czerwca odpust w Szuparce no Podolu (gr. kat.) 18-go czerwca w Łęcznie k. Lublina, oraz 19-go w Zbarażu (gr. kat.).

ROZKŁAD JAZDY PAŃSTWOWYCH LINIJ AUTOBUSOWYCH NA SEZON LETNI 1934 R.

W związku z uruchomieniem komunikacji autobusowej Polskich Kolei Państwowych, Ministerstwo Komunikacji wydało „Rozkład Jazdy Komunikacji Samochodowej P. K. P. na sezon letni 1934 r."

Wydany nakładem Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „Ruch", rozkład ten jest do nabycia we wszystkich księgarniach i kioskach „Ruchu".

Ceny biletów w autobusach P. K. P.

Poniżej podajemy cenę biletów za przejazd osób na linji:

Warszaw-Łomianki	zł 1.00
Warszawa-Modlin	„ 2.30
tam i z powrotem . . .	„ 4.00
Warszawa-Radom	„ 7.30
tam i z powrotem . . .	„ 14.00

Warszawa-Kielce	„ 12.70
tam i z powrotem . . .	„ 23.00
Warszawa-Grójec	„ 3.10
tam i z powrotem . . .	„ 5.50
Kielce-Solec	„ 9.40
tam i z powrotem . . .	„ 16.00
Kraków-Kielce	„ 12.50
Kraków-Miechów	„ 4.80
Kielce-Szczucin	„ 10.50
tam i z powrotem . . .	„ 18.00
Kraków-Zakopane	„ 10.70
tam i z powrotem . . .	„ 20.00
Kraków-Krynica	„ 14.50
tam i z powrotem . . .	„ 22.00
Zakopane-Krynica	„ 15.00
Warszawa-Łomża (przez Radzymin-Zambrów) . . .	„ 11.00
tam i z powrotem . . .	„ 17.00
Warszawa - Białystok (przez Radzymin-Wyszków) . .	„ 13.90
tam i z powrotem . . .	„ 18.00
Warszawa - Łomża (przez Serock-Zambrów)	„ 11.90
Warszawa - Białystok (przez Serock - Wyszków) . . .	„ 14.90
Białystok - Grodno	„ 5.60
tam i z powrotem . . .	„ 9.00
Białystok - Wołkowysk . . .	„ 6.50
tam i z powrotem . . .	„ 11.00
Białystok - Łomża	„ 5.40
tam i z powrotem . . .	„ 10.00
Białystok - Siemiatycze . . .	„ 6.80
Białystok - Białowieża . . .	„ 6.70
tam i z powrotem . . .	„ 12.00
Białystok - Grajewo	„ 5.40
tam i z powrotem . . .	„ 9.00
Warszawa - Pułtusk	„ 4.10
Białystok - Zabłudów	„ 1.30
Warszawa - Łomża (przez Pułtusk)	„ 10.50
tam i z powrotem . . .	„ 17.00
Łomża - Grajewo	„ 4.30
Grajewo - Suwałki	„ 5.10

Rozkład Jazdy Autobusów P. K. P.
(na najważniejszych linjach).

Warszawa Dw. Gł. (od Chmielnej)	o.	6.00	19.00
Kielce Dw. Kol. . . .	p.	11.00	24.00
Kielce Dw. Kol. . . .	o.	5.00	13.00
Kraków	p.	9.24	17.20
Kraków	o.	8.00	17.25
Zakopane	p.	11.58	21.18
Kielce	o.	6.00	19.00
Warszawa	p.	11.00	24.00
Kielce	o.	14.15	
Szczucin	p.	17.42	
Kraków	o.	7.30	16.00
Krynica	p.	12.43	21.13
Zakopane	o.	6.20	15.40
Krynica	p.	13.13	21.47
Warszawa	o.	16.20	
Łomża przez Zambrów, Białystok (przy dworcu Gdańskim) . . .	p.	21.35	
Białystok	o.	5.30	13.00
Białowieża	p.	8.55	16.25
Białowieża	o.	9.20	16.40
Białystok	p.	12.45	20.05
Kraków	o.	7.00	14.25
Kielce	p.	11.20	18.49
Zakopane	o.	8.00	17.05
Kraków	p.	11.54	21.00
Szczucin	o.	8.30	
Kielce	p.	11.58	
Krynica	o.	7.00	16.40
Kraków	p.	12 10	21.52
Krynica	o.	6.21	15.12
Zakopane	p.	12.28	21.12
Warszawa	o.	6.00	
Łomża	p.	11.00	
Łomża	o.	14.00	
Warszawa	p.	19.00	

DZIAŁALNOŚĆ „WAGONS LITS COOK" W POLSCE W ROKU UBIEGŁYM.

Całokształt pracy Światowej Organizacji Podróży „Wagons-Lits-Cook" w Polsce, należy podzielić na 3 zasadnicze grupy, a mianowicie:

1) **Ruch turystyczny z zagranicy do Polski,** obejmujący:

Wycieczki typu „A" — złożone z więcej niż z 10 osób, o pobycie w Polsce od 2 do 3 dni minimalnie. Do tej grupy należy zaliczyć następujące odbyte wycieczki:

Equipe National Belge — 18 osób, pobyt 3 dni;
Wycieczka Lekarzy Ligi Narodów — 13 osób, pobyt 7 dni;

Wycieczka Stowarzyszenia Czeskiego „Orel"— 86 osób, pobyt 10 dni;

Wycieczka Katolików Francuskich „Po Przyjaźń Polską" — 72 osoby, pobyt 10 dni;

Międzynarodowy Kongres Historyków — 282 osoby, pobyt 9 dni;

Międzynarodowy Kongres Prasy Sportowej — 19 osób;

Wycieczka Ligi Motorzystów Czechosłowackich — 130 osób, pobyt 9 dni;

Wycieczka Polaków zamieszkałych w Belgji— 568 osób, pobyt 30 dni;

Wycieczka Stowarzyszenia „Belpo-Havas" — 84 osoby, pobyt 18 dni.

Dla wszystkich powyżej opisanych wycieczek T-wo organizowało pobyt w hotelach, zwiedzania,

posiłki w czasie pobytu, rezerwowanie miejsc w wagonach sypialnych i restauracyjnych, oraz dostarczanie biletów kolejowych. Wszystkie wyżej wymienione wycieczki zostały też zaopatrzone w materjał propagandowy o Polsce, aby po powrocie do swych krajów mogły się przyczynić do propagandy Polski zagranicą.

Wycieczki typu „B" — złożonych z grup mniejszych niż 10 osób, których pobyt w Polsce wynosił średnio 3 dni. Całkowita liczba uczestników wyniosła w roku 1933 — **514 osób.**

Pół-wycieczki typu „B" — złożone z grup mniejszych niż 10 osób, oraz podróżnych oddzielnych, którym były dostarczane bilety kolejowe, ewentualnie rezerwowane posiłki i hotele na pierwszy dzień pobytu. Ogólna liczba podróżnych tej grupy wyniosła **3.536 osób.**

Należy skonstatować, że w r. 1933 ilość wycieczek typu „A" i „B" wzrosła, w porównaniu z rokiem ubiegłym.

2) Wewnętrzny ruch turystyczny w Polsce.

Chcąc udostępnić szerokim masom polskiego społeczeństwa zwiedzanie kraju — agentury Tow. „Wagons-Lits-Cook" w Polsce żorganizowały w ubiegłym roku sprawozdawczym 70 pociągów specjalnych. Pociągi te cieszyły się wielkiem powodzeniem i przewiozły do różnych miejscowości w Polsce około **28.000 pasażerów.**

Niezależnie od powyższych pociągów specjalnych, został zorganizowany cały szereg popularnych wycieczek krajoznawczych, w granicach od 100 do 200 osób, przeważnie do Krakowa, Zakopanego, Krynicy i Wilna.

3) Propaganda i Reklama, obejmująca:

a) propagowanie afiszów i broszur, wydawanych przez Ministerstwo Komunikacji, lub przez inne czynniki miarodajne.

b) wydawnictwa własne, w których należy rozróżnić **wydawnictwa krajowe,** np. broszura propagandowa w jęz. angielskim p. t. „Poland", oraz umieszczanie artykułów i wzmianek o Polsce w wydawnictwach miesięcznych „Wagons-Lits-Cook", ukazujących się w językach: angielskim, francuskim, włoskim, hiszpańskim, norweskim i szwedzkim, poświęconych sprawom turystyki.

Z Wojewódzkich Komisyj Turystycznych.

Turystyka na Polesiu.

Wojewódzka Komisja Turystyczna Poleska obrała sobie za zadanie jednoczyć wysiłki poszczególnych organizacyj w dziale turystyki i udzielać im pomocy, a także przedkładać odnośnym władzom wymagające zrealizowania postulaty.

Referat turystyki zebrał wykazy hoteli i restauracyj oraz opracował i przesłał do Komitetu redakcyjnego „Przewodnika po Polsce" opisy miast Brześcia i Pińska.

W roku ubiegłym, dzięki poparciu p. Wojewody i Komitetu Popierania Przemysłu Ludowego, Wojewódzka Komisja Turystyczna Poleska wzięła udział w wystawie regjonalnej w Łucku, gdzie jej eksponaty wzbudziły duże zainteresowanie zwiedzającej publiczności.

Łącznem staraniem Kuratorjum Szkolnego i T-wa Krajoznawczego zorganizowano noclegi dla wycieczek turystycznych w Brześciu na 20 łóżek, w Pińsku — na 30. Wybudowano w Pińsku przystań na rzece Pinie, z której korzystają wszystkie wycieczki. Pozatem zorganizowano schronisko w Lubieszowie.

Staraniem Brzeskiego Oddziału Towarzystwa Krajoznawczego rozesłano do nauczycielstwa 2.000 kwestjonarjuszy, dotyczących turystyki. Nawiązano kontakt z Poznańskiem i Pomorzem, wynikiem czego było zorganizowanie wycieczki z Kresów Zachodnich na Polesie. Ze Śląskiem również nawiązano kontakt i młodzież śląska będzie latem dowożona, celem zwiedzenia Polesia, zaś poleskiej młodzieży szkolnej będą ułatwione wycieczki na Śląsk.

Wydano krótki prospekt przewodnika po Polesiu w 2.000 egz. i rozpowszechniono go po całej Polsce.

T-wo Krajoznawcze przyjęło żywy udział w urządzeniu w ubiegłym roku Święta Morza w Pińsku, które nosiło bardzo uroczysty charakter, do czego w znacznym stopniu przyczynił się udział marynarki wojennej, stacjonowanej w Pińsku.

Staraniem Polskiego Touring - Klubu (Okręg Wschodni, obejmujący województwa: Białostockie, Nowogródzkie i Poleskie) zorganizowano szereg wycieczek na Polesie. Poza tem też staraniem Touring-Klubu wygłoszono kilka odczytów o Polesiu przez Radjo i umieszczono szereg artykułów w prasie codziennej.

Program działalności Turystycznej Komisji Wojewódzkiej w Brześciu, przedstawia się następująco:

a) Uznano za konieczną b u d o w ę d o m u w y c i e c z k o w e g o w Pińsku.

b) zorganizowanie w ważniejszych miejscowościach turystycznych p u n k t ó w i n f o r m a c y j n y c h, z odpowiedniemi mapami orjentacyjnemi,

c) wyznaczono następujące szlaki wodne, wzdłuż których istnieją lub poczynione będą w najbliższym czasie udogodnienia turystyczne, jak schroniska, znakowanie i t. p.

Rzeka Bug od Drohuska, systemat kanału Królewskiego (rz. Muchawiec, kanał Królewski, rz. Pina), górna Prypeć od wsi Kraska (6 km. od stacji Zabłocie do kanału Wyrzewskiego), rzeka Turja od Kowla, rz. Stochód od st. Trojanówka, rz. Styr od Łucka, rz. Horyń z dopływem Słuczą, rz. Jasiołda od Berezy Kartuskiej, kanał Ogińskiego, dolna Szczara od kanału Ogińskiego, dolna Prypeć od jeziora Lubiaż do ujścia Horynia (schronisko w Nyrczy), systemat wodny: kanał Wyrzewski — jezioro Wyrzewskie, jezioro Wolańskie, jezioro Białe, kanał Białojezierski — do kanału Królewskiego.

Postanowiono pozatem przekazywać eksponaty i popierać w pierwszym rzędzie muzeum Pińskie, które ma za sobą długoletnią pracę i pokaźny dorobek.

Turystyka w województwie Tarnopolskiem

Działalność Tarnopolskiej Wojewódzkiej Komisji Turystycznej w roku 1933 dostosowana była do regjonalnych potrzeb terenu, a więc w okresie „Roku Sobieskiego" polegała głównie na ścisłem współdziałaniu z Wojewódzkim Komitetem Obchodu w zakresie przygotowania terenu do przyjęcia większych wycieczek.

Wojewódzka Komisja Turystyczna współpracowała w dziale ułatwień komunikacyjnych i organizacji masowych wycieczek, w szczególności w okresie głównych uroczystości obchodowych w Olesku i Tarnopolu. Nadmienić należy, że w tym czasie przybyło na teren województwa około 27.000 osób, bądź w postaci masowych wycieczek młodzieży, bądź też w formie mniejszych lub większych grup turystów.

Wojewódzka Komisja Turystyczna współdziałała ponadto w innych zamierzeniach dotyczących poprawy komunikacji, ulepszenia warunków pobytu dla przyjezdnych, jakoteż wspomagała działalność Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Tarnopolu, zwłaszcza odnośnie wykończenia Domu Wycieczkowego w Zaleszczykach i uruchomienia komunikacji turystycznej na Dniestrze.

Wojew. Komisja Turystyczna w Tarnopolu opracowała pozatem projekt regulaminu, na którym zamierza w przyszłości oprzeć swą działalność.

Interesowała się również sprawą ustawodawstwa turystycznego i odniosła się do Ministerstwa Komunikacji z prośbą o poczynienie wszelkich kroków w kierunku jaknajśpieszniejszego wydania ustawy turystycznej, której potrzeba nie ulega żadnej wątpliwości.

Program prac na sezon letni 1934, obejmuje następujące punkty:

1) starania o środki finansowe na wykończenie rozpoczętych już inwestycyj turystycznych na terenie Województwa,

2) staranie o poprawę warunków komunikacyjnych, kolejowych, autobusowych i t. p.,

3) starania o rozbudowę dróg dojazdowych do ważniejszych objektów turystycznych i zaopatrzenia ich w odpowiednie znaki orjentacyjne.

4) oddziaływanie na rozwój przemysłu hotelarskiego i restauracyjnego,

5) starania o uruchomienie komunikacji turystycznej na Dniestrze,

6) współdziałanie w organizacji wycieczek, oraz w ustalaniu szlaków turystycznych i punktów informacyjnych,

7) propaganda miejsc wycieczkowych i letnisk na terenie Województwa,

8) zwiększenie zainteresowania społeczeństwa zagadnieniem rozwoju ruchu turystyczno-krajoznawczego, w znaczeniu społecznem i gospodarczem,

9) współdziałanie z władzami, urzędami i organizacjami turystyczno - krajoznawczemi w kwestji dalszego rozwoju ruchu turystycznego na terenie Podola, w szczególności zaś utrzymanie kontaktu z Okręgowemi Dyrekcjami Kol. Państw., Konserwatorem, Państw. Radą Ochrony Przyrody, Wojew. Komisjami Turystycznemi, Podol. Tow. Turyst. Krajoznawczem,

10) współdziałanie w sprawie organizacji pociągów popularnych.

Bardzo palącą sprawa jest kwestja wykończenia rozpoczętych inwestycyj (np. Domu Wycieczkowego w Zaleszczykach.

Wojewódzka Komisja Turystyczna w Tarnopolu, oceniając społeczne i gospodarcze znaczenie ruchu turystycznego, a nie posiadając funduszów, któreby skutecznie dopomogły w jej działalności, postanowiła:

1) odnieść się do Ministerstwa Komunikacji z prośbą o przyznanie kredytów na ukończenie budowy schronisk turystycznych i innych rozpoczętych inwestycyj,

2) zwrócić się do związków samorządowych, by wstawiły do swych budżetów odpowiednie kwoty na cele poparcia ruchu turystycznego,

3) prosić Pana Wojewodę o poparcie tych postulatów i wydanie odpowiednich zleceń samorządom.

Kronika turystyczna.

Nowe ulgi turystyczne na kolejach.

Jako ekwiwalent za skasowanie IV klasy, ustanowiło Ministerstwo Komunikacji listę miejscowości, z których i do których pobieraną będzie taryfa podmiejska.

Obecnie takimi ośrodkami są: Warszawa, Łódź, Kalisz, Włocławek, Częstochowa, Zawiercie, Strzemieszyce, Dąbrowa, Będzin, Sosnowiec, Wilno, Grodno, Białystok, Brześć, Bielsk P., Chełm, Siedlce, Pińsk Łuniniec, Słonim, Wołkowysk, Baranowicze, Lida, Mołodeczno, Głębokie, Suwałki, Radom, Skarżysko, Końskie, Tomaszów, Kielce, Miechów, Olkusz, Lublin, Zamość, Hrubieszów, Włodzimierz, Kowel, Łuck, Sarny, Równe, Zdołbunów, Kraków, Chrzanów, Oświęcim, Bielsko, Cieszyn, Tarnów, Nowy Sącz, Jasło, Rzeszów, Lwów, Przemyśl, Jarosław, Lubaczów, Sanok, Sambor, Stryj, Drohobycz, Borysław, Rawa Ruska, Złoczów, Tarnopol, Stanisławów, Kołomyja, Chodorów, Czortków, Buczacz, Kopyczyńce, Kępno, Ostrów, Jarocin, Krotoszyn, Leszno, Czempin, Wolsztyn, Zbąszyń, Nowy Tomyśl, Międzychód, Szamotuły, Chodzież, Rogoźno, Wągrowiec, Inowrocław, Gniezno, Mogilno, Września, Kościan, Rawicz, Wieluń, Trzemeszno, Żnin, Grodzisk Wkp., Oborniki, Bydgoszcz, Nakło, Więcbork, Pruszcz Bag., Chojnice, Toruń, Chełmno, Chełmża, Wąbrzeźna, Jabłonowo, Brodnica, Działdowo, Grudziądz, Starogard, Tczew, Kartuzy, Kościerzyna, Wejherowo, Gdynia, Gdańsk, Tuchola, Czer, Koronowo, Lidzbark, Gniew, Pelplin, Radzyń, Skarszewy, Świecie.

Ponadto istnieją bilety ulgowe podmiejskie miesięczne i sezonowe (w okresie letnim) i bilety podmiejskie roczne, oraz tygodniowe bilety dla robotników i miesięczne dla młodzieży. Wszystkie te bilety obliczane są od stawek taryfy podmiejskiej, dzięki czemu są o 25 proc. tańsze od takichże biletów na pociągi osobowe.

Szkolne schroniska wycieczkowe.

Nakładem Ministerstwa Oświaty wyszedł w tym roku, podobnie jak i w latach ubiegłych; „Informator" z wykazem szkolnych schronisk wycieczkowych. Podaje on ciekawe cyfry obrazujące wzrost liczby szkolnych domów wycieczkowych oraz ruchu wycieczkowego młodzieży.

Organizację domów wycieczkowych rozpoczęto w Polsce w 1927 r. Było ich wtedy zaledwie 41, z liczbą 800 łóżek, w których udzielono 2.448 noclegów (przeciętnie 3 noclegi rocznie na jednem łóżku).

W 1930 r. domów takich było 92, noclegów udzielono 42.000, w 1932 — domów 146, noclegów — 106.260, w 1933 r. — domów 152, noclegów—132.322. W roku bieżącym ilość schronisk wzrosła do 162, ilość łóżek do 4024.

Domy wycieczkowe dla młodzieży mieszczą się tylko wyjątkowo w specjalnie dla tego celu budowanych domach, z których największym jest Miejski Dom Wycieczkowy w Krakowie. Większość ich zainstalowana jest w budynkach szkół powszechnych i średnich, w których kilka sal na miesiące wakacyjne zamienia się na miejskie domy wycieczkowe.

W 1933 r. ze schronisk w 70% korzystała młodzież szkolna, w 30% — nauczycielstwo, studenci szkół wyższych i turyści z poza sfer młodzieży kształcącej się i nauczycielstwa. Wśród młodzieży kształcącej się, najwyższy procent stanowiła młodzież szkół średnich (46%), na drugiem miejscu stała młodzież szkół powszechnych (34%), na trzeciem — młodzież seminarjów nauczycielskich (12—13%), na ostatniem młodzież ze szkół zawodowych (7%).

Ponieważ z domów wycieczkowych dla młodzieży, istniejących w Polsce może korzystać również młodzież zagraniczna, istnieje duże zapotrzebowanie na wykaz szkolnych schronisk wycieczkowych w języku francuskim. Na skutek starań Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przyrzekło w bieżącym roku wydać spis szkolnych schronisk wycieczkowych w języku francuskim.

Rozkład jazdy statków Żeglugi Polskiej S. A.

Towarzystwo Okrętowe „Żegluga Polska S. A." nadesłało nam nowy rozkład jazdy swoich statków, kursujących między Gdynią i Helem oraz Gdynią i Jastarnią, a mianowicie:

Od dn. 15.V do 14.VI 1934 r. włącznie:

Gdynia odjazd	8.40	15.25
Hel odjazd	9.50	18.00
Hel przyjazd	9.40	16.35
Gdynia przyjazd	10.50	19.10

Od dn. 15.VI do 15.VIII włącznie:

Gdynia odjazd: 6.20** 8.40 10.05* 11.05 15.25 17.10 21.00.

Hel przyjazd: 7.20 9.40 11.15 12.05 16.35 18.10 22.00.

Hel odjazd: 7.30 9.50 14.00 16.00 18.00 19.50 22.10.

Gdynia przyjazd: 8.30 10.50 15.10 17.00* 19.10 20.50 23.10.

Gdynia odjazd: 9.20 10.20* 15.00 15.40* 19.30 22.20.

Jastarnia przyjazd: 10.30 11.40 16.10 17.00 20.40 23.30.

Jastarnia odjazd: 8.00 10.40 14.00 18.10 21.00 0.45.

Gdynia przyjazd: 9.10 11.50 15.20* 19.20 22.10 2.00*.

Od dnia 16.VIII aż do odwołania:

Gdynia odjazd	8.40	15.25
Hel odjazd	9.50	18.00
Hel przyjazd	9.40	16.35
Gdynia przyjazd	10.50	19.10

* Kursuje w dni świąteczne.
** Kursuje w poniedziałki i dni poświąteczne.

Pierwsza wycieczka morska do Niemiec.

Dnia 12 czerwca 1934 r. wyrusza z Gdyni do Niemiec pierwsza wycieczka morska, organizowana przez Agencję Turystyczną Witolda Butkisa w Gdyni. Wycieczka ta odbędzie się na polskim statku salonowym s/s „Gdynia"; program wycieczki jest następujący:

12 czerwca — o godz. 12 odjazd z Gdyni do Szczecina.

13 czerwca — przyjazd do Szczecina koło południa. Krótkie zwiedzenie miasta, poczem o godz. 13.50 odjazd pociągiem posp. do Berlina. Przyjazd o godz. 15.47. Ogólne zwiedzanie miasta autokarami, zakończone kolacją w Haus Vaterland. Nocleg.

14 czerwca — Zwiedzanie Wildpark, Sansoussi, Potsdamu i Wannsee. Obiad w Potsdamie. Powrót do Berlina.

15 czerwca — Po śniadaniu czas do dyspozycji uczestników wycieczki. Obiad. O godz. 16 odjazd do Szczecina poc. posp. Przyjazd do Szczecina, zaokrętowanie się na s/s „Gdynia". O godz. 19-ej odjazd do Gdyni.

16 czerwca — Przyjazd do Gdyni około godz. 18-ej.

Ceny biletów na wycieczkę są następujące:

Pokład A	miejsce w kab.	2 osob.	zł	300	od osoby
„ B	„ „	2 „	„	275	„ „
„ B	„ „	4 „	„	250	„ „
„ C	„ „	2 „	„	225	„ „
„ C	za firanką		„	200	„ „
„ C	w halu bez kabin (tylko dla panów)		„	170	„ „

Ceny biletów obejmują: przejazd statkiem z Gdyni do Szczecina i z powrotem, miejsce sypialne w odpowiedniej kabinie, paszport zagraniczny i wizy, przejazd kol. w III kl. poc. posp. z Szczecina do Berlina i z powrotem, hotel, utrzymanie w Berlinie 3 razy dziennie, rozpoczynające się kolacją w dn. 13.VI i kończące się obiadem w dn. 15.VI, zwiedzanie Berlina i okolicy, napiwki i opłaty.

Nie obejmują: utrzymania na statku i napiwków dla służby kabinowej.

Schronisko Turystyczne w Augustowie.

W Augustowie, malowniczej miejscowości, otoczonej ze wszystkich stron jeziorami i lasami, znajduje się szkolna przystań wioślarska, wraz ze schroniskiem noclegowem i schronem dla łodzi. Schronisko obliczone jest na 60 osób. Młodzież szkolna płaci za nocleg 50 gr., dorośli — 1.00 zł. Za pościel dopłaca się 40 gr. Koszty utrzymania dla zgłoszonych zawczasu wycieczek wynoszą: młodzież szkolna — 2.00 zł dziennie, dorośli — 3.50 gr. W sprawach pomieszczenia i wyżywienia wycieczek należy zwracać się do Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w Augustowie.

Szkolna przystań przy schronisku zaopatrzona jest w 5 łodzi dziesięcioosobowych i 20 kajaków. Za wynajęcie łodzi płaci się 40 gr. za godzinę, za kajak — 20 gr.

O kilka godzin drogi kajakiem z Augustowa, nad jeziorem Serwy, znajduje się szkolny dom wakacyjny, obliczony na 50 — 80 osób. Opłata za nocleg w tem schronisku wynosi tylko 20 gr.

Augustów, położony w odległości 9 godzin drogi koleją od Warszawy, jest idealnym punktem wyjścia dla wycieczek wodnych, zwłaszcza kajakowych. Na terenie b. Kongresówki niema miasta, któreby było bardziej niż on dogodnem punktem wyjścia dla wypraw turystycznych. Obszary wodne i leśne przylegają bezpośrednio do miasta. Nie trzeba robić dalekich wypraw na plażę lub do przystani wioślarskiej — wszystko znajduje się pod ręką. Również lasy w okolicach tego miasta, mimo dewastacji dokonanej w czasie wojny, przedstawiają się jeszcze bardzo okazale. Słowem Augustów — jest prawdziwym rajem dla turystów wodnych.

Wystawa: „Polska i Polacy w świecie".

Z okazji 2-go Zjazdu Polaków z Zagranicy, który w sierpniu zgromadzi w Warszawie 10.000 Polaków, zostanie otwarta wystawa **„Polska i Polacy w Świecie"**, organizowana przez Radę Organizacji Polaków z Zagranicy. Mieścić się ona będzie na terenie Muzeum Wojska, w Alei 3-go Maja i trwać od 1-go do 31-go sierpnia b. r.

Wystawa ta ma obejmować następujące działy:

Dział I — Polska Kultura i Cywilizacja, Promieniująca Nazewnątrz.

Dział II — Polska, jako czynnik współżycia gospodarczego Narodów.

Dział III — Życie, Praca i Zdobycze Polaków w Świecie.

Dział IV — Społeczeństwo w kraju w pracy dla Polonji zagranicznej.

Oprócz samej wystawy będzie szereg atrakcyj, jak np. Teatr Wystawowy, który będzie przedstawiał sztuki o charakterze ludowym i regjonalnym, chóry, pokazy mód i t. p. Pawilon sztuki ludowej i t. d.

Dla wygody osób przyjezdnych Dyrekcja Wystawy zorganizowała przedsprzedaż biletów wejścia na Wystawę „Polska i Polacy w Świecie". Specjalne kupony będą uprawniać do otrzymywania zniżek do szeregu muzeów, teatrów, kin i t. p. Do książeczek, zawierających powyższe bilety wejścia i kupony ulgowe, będą dołączone zaświadczenia na nabycie ulgowych biletów kolejowych, z każdej stacji P. K. P. do Warszawy i z powrotem dla zwiedzających Wystawę.

W Wystawie bierze także udział Wydział Turystyki Ministerstwa Komunikacji, który zorganizuje na wystawie pawilon turystyczny.

Angielskie odczyty p. Tadeusza Ordona w Polskiem Radjo w Warszawie.

Z ramienia Ministerstwa Komunikacji p. Tadeusz Ordon wygłosił następujące odczyty:

28/12/33 — Polska zimą (Poland in Winter Time),

11/1/34 — Kraków, historyczny pomnik Polski (Cracow the Historical Monument of Poland);

27/1/34 — Piękno Polskich Gór (The Beauty of Polish Mountains);

14/2/34 — Polska Krajem Turystów (Poland the Land for Tourists);

28/2/34 — Teraz do Polski (Poland Next);

26/3/34 — Warszawa — Stolica Polski (Warsaw the Capital City of Poland);

23/4/34 — Polska dla Zdrowia, Uzdrowiska w Polsce (Poland for Health);

16/5/34 — Letnie Sporty w Polsce (Summer Sports in Poland).

Gdy mowa o Anglji, Szkocji i Irlandji oraz Anglikach i ludziach władających angielskim w Szwecji, Norwegji, Danji, Belgji, Szwajcarji i Holandji, to jednym z popularniejszych prelegentów radjowych z Polski jest p. Tadeusz Ordon, którego słuchacze formalnie zasypują listami. Liczba listów otrzymanych przez p. Ordona od listopada r. ub. sięga już dwóch tysięcy.

Jak bardzo sympatycznie odnoszą się Anglicy do p. Ordona, dowodzą takie zwroty — „gdy pan ma przemawiać, tego wieczora nie przyjmujemy gości, ani też zaproszeń. Zawsze sobie mówimy — co też Mr. Ordon będzie miał dziś do powiedzenia", lub inny „zawsze najlepiej się czuję przy radju, gdy speaker polskiego radja w Warszawie zapowiada odczyt p. Tadeusza Ordona", albo jeszcze inny „Przed chwilą słuchałem Pańskiego odczytu i muszę stwierdzić z przyjemnością, że słuchałbym Pana tak całą noc".

Jeden ze słuchaczów p. Ordona z Manchester otrzymał od prelegenta osobisty list i tak mu odpowiedział: — „Nie mógł pan sprawić mojej żonie i mnie większej radości, jak napisaniem do nas listu. Jesteśmy poprostu dumni z tego powodu. Można być dumnym otrzymując osobisty list od p. Tadeusza Ordona" i tak bez końca...

Setki Anglików przyznało się w listach do zupełnej ignorancji co do spraw Polskich i określiło przemówienie p. Ordona, jako „otwarcie oczu" (eye opener).

Zainteresowanie Polską, jako krajem dla turystów jest olbrzymie. W związku z temi przemówieniami Ministerstwo Komunikacji rozesłało na wyraźne życzenie słuchaczów p. Ordona, setki angielskich broszur o Polsce; również Ministerstwo Spraw Zagranicznych wysłało pokaźną ilość egzemplarzy książki angielskiej „Poland", Orbis zaś — „See Poland Next".

Odczyty te przyczyniły się do tego, że niektóre linje okrętowe, utrzymujące ruch pasażerski pomiędzy Londynem i Gdynią, mają już wypełnione statki na całe lato. Dzięki inicjatywie p. Ordona „Orbis" organizuje wycieczkę Anglików do Polski, złożoną wyłącznie ze słuchaczów tego popularnego prelegenta.

Trzeba tu dodać, że p. Ordon posiada dużą liczbę zwolenników w Polsce, którzy również pisują do niego, wyrażając uznanie dla jego pożytecznej pracy. Wielu polskich słuchaczów, znających angielski, wdzięcznych jest p. Ordonowi za jego prelekcje wypowiadane w poprawnej angielszczyźnie, bardzo zrozumiałej nawet dla słabo władających tym językiem.

Wyświetlanie filmów turystycznych.

Pragnąc ułatwić wyświetlanie filmów wartościowych z punktu widzenia propagandy turystycznej, Wydział Turystyki zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wyjaśnienie w sprawie ulg dla tych filmów.

Ministerstwo wyjaśniło pismem z dn. 16 maja r. b., że w myśl rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 23 listopada 1932 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dn. 11 sierpnia 1932 r., o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 113, z dn. 21.XII. 1932, poz. 937) — filmy krótkometrażowe produkcji polskiej, zależnie od swej wartości, wpływają na obniżenie wymiaru podatku komunalnego od przedstawień kinematograficznych.

Maksymalny termin, na jaki są wydawane legitymacje. uprawniające do zniżki podatkowej, jest roczny, a przy filmach aktualnych — półroczny, na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem m. st. Warszawy, w którem okres czasu, powodujący zniżkę obejmuje trzy miesiące.

Legitymacje, zwane licencjami, z określeniem terminu, w którym wyświetlanie filmu daje prawo do ulgi podatkowej, wydaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, do którego producenci filmu winni wnosić podania.

Powyższe podaje się do wiadomości towarzystw turystycznych i krajoznawczych, które często produkują filmy z dziedziny turystyki, nie są jednakże poinformowane o uprawnieniach i zastrzeżeniach, jakie są połączone z wyświetlaniem tych filmów.

Francuskie dzieło o uzdrowiskach w Polsce.

Nakładem wydziału farmaceutycznego uniwersytetu w Strasburgu wyszło świeże dzieło dr-a Zygmunta Hufnagla p. t. „Etude Générale des Eaux Minérales de la Pologne", traktowane jako jego praca doktorska.

Dzieło to, obejmujące 77 stron druku, formatu 8-ki, bez ilustracyj, ogranicza się wyłącznie do podania składu wód mineralnych naszych zakładów kąpielowych, ich wartości leczniczych oraz układu geologicznego okolic uzdrowisk. Niestety monografja pozbawiona jest zupełnie opisu uzdrowisk, oraz wiadomości interesujących turystów, dzięki czemu dla propagandy turystycznej Polski posiada znaczenie niewielkie; jest to raczej dzieło ściśle naukowe, farmaceutyczno-geologiczne

Wyczieczki Linji Gdynia — Ameryka.

W dniach od 26 maja do 1 listopada b. r. odbędzie się w Chicago ponowne otwarcie Wszechświatowej Wystawy „Wiek Postępu". Poprzedni zakres wystawy ma w roku bieżącym ulec jeszcze większemu rozszerzeniu i dzięki temu wystawa będzie wspaniałym przeglądem najnowszych pomysłów techniki, przemysłu, handlu i sztuki, oprawionym w cudną formę dekoracyjną, umieszczoną w gigantycznych gmachach, na terenach wydartych jeziorom.

Celem bezpośredniego zaznajomienia społeczeństwa polskiego z rynkiem amerykańskim, i mając na względzie wielkie zalety kształcące i wypoczynkowe wycieczek do Stanów Zjednoczonych, zostanie w roku bieżącym zorganizowana serja wycieczek na Światową Wystawę w Chicago.

Ogółem odbędzie się 9 wycieczek na okrętach Linji Gdynia — Ameryka, wyruszających z Gdyni w dniach 1 i 15 czerwca, 21 lipca, 17 sierpnia, 5 i 22 września. Okres pobytu w Stanach Zjednoczonych trwać będzie od 7 do 12 dni. Cena od wyjazdu z Gdyni do powrotu do niej obliczona jest w granicach od 1.215 zł. do 1.660 zł. w zależności od okresu pobytu w Ameryce i klasy. Do ceny powyższej dochodzi jedynie koszt paszportu zagranicznego i wizy amerykańskiej.

W czasie odbywania wycieczek lądowych zwiedzone będą poza Chicago główne miasta Ameryki, jak New York, Washington, Pittsburgh, Bufallo, Detroit.

Pielgrzymka do Częstochowy.

Dnia 16 — 18 czerwca przygotowuje Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Stanisławowie, wspólnie z kolegjatą łacińską, trzydniową pielgrzymkę do Częstochowy, połączoną ze zwiedzaniem po drodze zabytków miasta Krakowa.

Cena przejazdu tam i zpowrotem wynosi zł. 21.50. Zgłoszenia przyjmuje do dn. 10 czerwca Kolegjata łacińska w Stanisławowie oraz rz.-kat. parafje w Okręgu Dyrekcyjnym Stanisławowskim i Polskie Biuro Podróży „Orbis".

Z Worochty.

W najbliższym czasie umieszczony zostanie na dworcu w Worochcie termometr i barometr w pięknej huculskiej gablotce, dla użytku przyjeżdżającej do Worochty publiczności i turystów.

Nowe wydawnictwa turystyczne.

Wydawnictwa turystyczne Krakowskiej Dyrekcji P. K. P.

Pierwszem wydawnictwem Dyr. Krakowskiej P. K. P., które zyskało wielką popularność, były plastyczne mapy turystyczne okręgów krakowsko-śląskiego i wschodnio-karpackiego. Dowodem wielkiego powodzenia tych map jest fakt, że nakład wynoszący przy pierwszej edycji 25.000, a przy drugiej 20.000 egzemplarzy, jest na wyczerpaniu i myśli się już o nowem wydaniu obu tych map.

Drugim typem wydawnictw Krakowskiej Dyrekcji P. K. P. jest panoramiczne objaśnienie widoków na szlakach kolejowych, bardzo ważnych z punktu widzenia turystyki, Kraków — Zakopane i Kraków — Krynica. Wzorowane na analogicznych wydawnictwach zagranicznych, panoramy **„Z Okien Wagonu"**, wydane w nakładzie po 15.000 egzemplarzy, cieszą się dużem powodzeniem i stanowią skuteczny czynnik zainteresowania podróżnych przebywanym przez nich terenem.

Aby skłonić turystów do zwiedzania nietylko uznanych i reklamowanych terenów turystycznych, lecz również mało znanych zakątków, Dyrekcja K. K. P. zapoczątkowała wydawanie krótkich przewodników. Jeden z nich dla linji Kraków — Zakopane, wyszedł przed paru miesiącami w nakładzie 800 sztuk; drugi, omawiający linję Kraków — Krynica, jest w druku i ukaże się w niedługim czasie.

Obok tych książkowych wydawnictw, opracowała Dyrekcja również dwa filmy turystyczne, a mianowicie **„Na niedzielnych wywczasach"** długości 360 m., ilustrujący korzyści i zalety niedzielnych pociągów popularnych, oraz film **„Lotem strzały"**, długości 180 m., propagujący podróżowanie motorowemi wagonami szynowemi.

ŚWIĘTO HUCULSZCZYZNY

W dniach 7 i 8 lipca r. b. odbędzie się w Worochcie i Żabiem Święto Huculszczyzny. O święcie, które organizuje Towarzystwo Przyjaciół Huculszczyzny, napiszemy obszerniej w następnym numerze naszego Biuletynu.

Wydawca — **Wydział Turystyki Min. Komunikacji.** Redaktor — **Bohdan Lepecki.**

Adres Redakcji i Administracji — **Warszawa, Nowy Świat 14. tel. 555-86.**

Drukarnia Państwowa Nr 70653.